

Kantelu

Kantelija

Kalle Willman

Kantelun kohde

Joutsan kunta

Ratkaisu

Asia ei anna aiheutta Lupa- ja valvontaviraston enempiin toimenpiteisiin.

Asian kuvaus

Kantelu

Kalle Willman (jäljempänä "kantelija") on Lupa- ja valvontavirastolle 3.8.2026 saapuneessa kantelussa moittinut Joutsan kunnan (jäljempänä myös "kunta") menettelyä sote- ja pelastuskiinteistöjen yhtiöittämismvelvollisuuden käsittelyä koskevassa asiassa.

Kantelun mukaan kuntalain 127 §:ä edellyttää, että kunta viimeistään 1.1.2026 tekee päätöksen siitä, yhtiöittääkö se hyvinvointialueelle vuokraamansa sote- ja pelastuskiinteistöt, vai jättääkö se kiinteistöt yhtiöittämättä markkinavaikutusten vähäisyyden perusteella.

Kantelun mukaan kunnanhallitus on 9.2.2026 päättänyt ainoastaan merkitä Finwise Advisors Oy:n laatiman markkinaselvityksen tiedoksi. Kantelun mukaan kantelija on käydyssä keskustelussa vaatinut, että asiasta on tehtävä päätös ja vietävä asia valtuuston päätettäväksi. Kantelun mukaan puheenjohtaja ja esittelijä totesivat, ettei niin tehdä. Kunnanhallitus ei ole tehnyt asiassa päätöstä, eikä ole tehnyt esitystä valtuustolle, jolla on asiassa toimivalta. Kantelun mukaan kunta ei ole näin ollen tehnyt lain edellyttämää päätöstä, eikä ole käyttänyt sille kuuluvaa harkintavaltaa.

Kantelun mukaan markkinaselvityksessä todetaan muun ohella, että "Kunnan on perusteltava kattavasti mahdollinen päätös

yhtiöittämättä jättämisestä. Päätös ja vastuu arvioinnista säilyy kunnalla”.

Kanteliija pyytää kantelussaan, että Lupa- ja valvontavirasto velvoittaa kunnan tekemään kuntalain 127 §:n edellyttämän päätöksen. Kanteliija pyytää Lupa- ja valvontavirastoa arvioimaan myös sen, täyttävätkö markkinaselvityksessä esitetyt perusteet markkinavaikutusten vähäisyyden edellytykset. Edelleen kanteliija pyytää Lupa- ja valvontavirastoa arvioimaan sitä, onko kunta täyttänyt lakisääteiset velvollisuutensa ja onko kunnan menettely muutoin ollut hyvän hallinnon mukaista.

Selvitykset

Kanteluasian selvittämiseksi Lupa- ja valvontavirasto on selvityspyynnöllä 13.8.2026 pyytänyt Joutsan kunnalta selvitystä kantelussa mainituista seikoista.

Joutsan kunta on toimittanut Lupa- ja valvontavirastoon 25.8.2026 saapuneen selvityksen.

Kunnanhallitus toteaa selvityksessään, että se on tilannut ja saanut Finwise Advisors Oy:ltä Sote- ja Pela -kiinteistöjen markkinaselvityksen, jonka perusteella Joutsassa ei ole Sote- ja Pela -kiinteistöjen markkinoita. Selvityksen mukaan lainsäädäntö edellyttää kunnan yhtiöittämään ko. kiinteistöt tilanteessa, jossa ne ovat kilpailuilla markkinoilla. Selvityksessä todetaan, että asiassa saadun selvityksen mukaan Joutsassa ei tällaista tilannetta ole ja yhtiöittämistä ei näin ollen tarvitse tehdä. Selvityksen mukaan kunnanhallitus on yksimielisesti merkinnyt asian tiedoksi saaduksi kokouksessaan 9.2.2026 ja tämän jälkeen ei ole ollut tarpeen tehdä päätöstä nykytilanteen säilyttämisestä.

Lupa- ja valvontaviraston ratkaisun perustelut

Kuntalain (410/2015) 3 luvun 10 §:n 2 momentin mukaan Lupa- ja valvontavirasto voi kantelun johdosta tutkia, onko kunta toiminut voimassa olevien lakien mukaan. Hallintolain (434/2003) 53 b §:n 1 momentin mukaan valvova viranomainen ryhtyy niihin toimenpiteisiin, joihin se hallintokantelun perusteella katsoo olevan aiheutta.

Lupa- ja valvontavirasto toteaa, että kanteliija on kantelussaan pyytänyt, että Lupa- ja valvontavirasto velvoittaa kunnan tekemään kuntalain 127 §:n edellyttämän päätöksen. Kanteliija on pyytänyt arvioimaan myös sen, täyttävätkö markkinaselvityksessä esitetyt

perusteet markkinavaikutusten vähäisyyden edellytykset. Lisäksi kantelija pyytää arvioimaan sitä, onko kunta täyttänyt lakisääteiset velvollisuutensa ja onko kunnan menettely muutoin ollut hyvän hallinnon mukaista.

Hallintolain 53 c §:n mukaan Lupa- ja valvontavirasto voi hallintokantelun johdosta antaa kunnalle hallinnollista ohjausta. Selvyyden vuoksi Lupa- ja valvontavirasto toteaa, että virasto ei voi hallintokantelun johdosta velvoittaa kuntaa tekemään yhtiöittämisvelvollisuutta koskevaa päätöstä. Hallintokantelun johdosta ei myöskään ole tarkoituksenmukaista arvioida sitä täyttääkö kunnan hankkima markkinaselvitys markkinavaikutusten vähäisyyden edellytykset. Lupa- ja valvontavirasto toteaa, että kyseisen seikan arvioiminen kuuluu viime kädessä Kilpailu- ja kuluttajaviraston tehtäviin ja toimivaltaan.

Lupa- ja valvontavirasto toteaa, että kantelija katsoo kunnanhallituksen menetelleen yhtiöittämistä koskevan asian käsittelyssä lainvastaisesti, kun se on 9.2.2026 kokouksessaan ilmoitusasioiden käsittelyä koskevassa kohdassa päättänyt ainoastaan merkitä Finwise Advisors Oy:n laatiman markkinaselvityksen tiedoksi. Kantelun mukaan kantelija on käydyssä keskustelussa vaatinut, että asiasta on tehtävä päätös ja että asia on vietävä valtuuston päätettäväksi. Kantelun mukaan puheenjohtaja ja esittelijä ovat todenneet, ettei näin tehdä. Kantelun mukaan kunta ei ole näin ollen tehnyt lain edellyttämää päätöstä yhtiöittämistä koskevassa asiassa.

Lupa- ja valvontavirasto toteaa, että kuntalain 7 §:n 1 momentin mukaan kunta hoitaa itsehallinnon nojalla itselleen ottamansa tehtävät ja järjestää sille laissa erikseen säädetyt tehtävät. Kuntalain 126 §:n 1 momentin mukaan kunnan hoitaessa 7 §:ssä tarkoitettua tehtävää kilpailutilanteessa markkinoilla sen on annettava tehtävä osakeyhtiön, osuuskunnan, yhdistyksen tai säätiön hoidettavaksi (*yhtiöittämisvelvollisuus*). Kuntalain 126 §:n 2 momentissa säädetään tilanteista, joissa kunta ei ainakaan hoida tehtävää kilpailutilanteessa. Lupa- ja valvontavirasto toteaa, että kuntalain 127 §:ssä säädetään yhtiöittämisvelvollisuutta koskevista poikkeuksista, joiden mukaan pykälässä säädettyjen edellytysten täytyessä kunta voi hoitaa omana toimintanaan 126 §:ssä tarkoitettua tehtävää yhtiöittämisvelvollisuuden estämättä.

Lupa- ja valvontavirasto toteaa, että sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaansaattamisesta annetun lain (616/2021) mukainen yhtiöittämisvelvollisuutta koskeva siirtymäaika on loppunut

vuoden 2025 lopussa. 1.1.2026 alkaen toiminta on lähtökohtaisesti tullut yhtiöittää ja yhtiöittämisvelvollisuudesta poikkeamisen tulee perustua kuntalain 127 §:ssä säädettyihin edellytyksiin.

Lupa- ja valvontavirasto toteaa, että kuntalain mukaan toiminta on edellytysten täyttyessä yhtiöitettävä. Yhtiöittäminen on tässä tapauksessa tehtävä kuntalain, kunnan hallintosäännön ja hallintolain edellyttämällä tavalla. Kuntalain säännökset yhtiöittämisvelvollisuudesta eivät kuitenkaan itsessään sisällä nimenomaista velvollisuutta siitä, että kunnan tulee tehdä nimenomainen päätös sen osalta, että yhtiöittäminen jätetään poikkeussäännöksen perusteella tekemättä. Lupa- ja valvontavirasto toteaa, että hallintolain 31 §:n mukaan viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä. Edellä olevan perusteella Lupa- ja valvontaviraston käsitys on, että kunnan on tullut riittävällä ja asianmukaisella tavalla selvittää yhtiöittämisen tarve. Saadun selvityksen mukaan kunta on pyytänyt ja saanut markkinaselvityksen, jossa on selvitetty yhtiöittämistarvetta. Selvityksen mukaan yhtiöittämättä jättämistä puoltavia seikkoja on ollut yhtiöittämistä koskevia seikkoja enemmän. Lupa- ja valvontaviraston käsityksen mukaan kunnan tulee jälkikäteen esimerkiksi mahdollisen Kilpailu- ja kuluttajaviraston käsittelyn yhteydessä pystyä perustelemaan se, ettei yhtiöittämiseen ole ollut tarvetta ryhtyä. Lupa- ja valvontaviraston käsityksen mukaan edellä todettu ei kuitenkaan edellytä sitä, että yhtiöittämättä jättämisestä olisi nimenomaisesti erikseen päätetty. Asiassa saadun selvityksen mukaan kyseinen asia ei ole myöskään ollut kunnanhallituksen esityslistan mukaisesti käsiteltävänä asiana siten, että yhtiöittämisestä tai sen tekemättä jättämisestä nimenomaisesti päätettäisiin. Kunnan antaman selvityksen mukaan yhtiöittämistarvetta koskeva selvitys on käsitelty ilmoitusasiat -kohdassa ja merkitty tiedoksi saaduksi yksimielisellä päätöksellä.

Lupa- ja valvontavirasto toteaa, että kantelun mukaan kantelija on edellä todetun asian käsittelyn yhteydessä vaatinut, että yhtiöittämistarpeesta tehdään päätös ja että asia viedään valtuuston päätettäväksi. Kantelijan mukaan puheenjohtaja ja esittelijä ovat todenneet, ettei näin tehdä. Lupa- ja valvontavirasto toteaa, että kunta ei ole selvityksessään erikseen lausunut kyseisestä seikasta. Lupa- ja valvontavirasto toteaa, että kokousta koskevan pöytäkirjan mukaan selvitys on katsottu tiedoksi saaduksi. Kantelun johdosta antamassaan selvityksessä kunta on puolestaan todennut, että markkinaselvitys on katsottu tiedoksi saaduksi yksimielisellä päätöksellä.

Lupa- ja valvontavirasto toteaa, että asiassa on siten jäänyt epäselväksi se, onko kunnanhallitus yksimielisesti päättänyt hankitun selvityksen tiedoksisaannista. Lupa- ja valvontavirasto toteaa, että käytettävissä olevista asiakirjoista tai asiassa saadusta selvityksestä ei myöskään ilmene kantelijan väitettä lukuun ottamatta sitä, onko asian käsittelyn kohdalla kantelijan toimesta tehty vastaehdotus, onko tehtyä ehdotusta kannatettu tai onko asiasta äänestetty. Lupa- ja valvontavirasto toteaa yleisellä tasolla, että mikäli asian käsittelyn osalta on tehty asianmukainen vastaehdotus, on tehdyn ehdotuksen osalta meneteltävä kuntalain ja kunnan hallintosäännön edellyttämällä tavalla.

Edellä todetun perusteella kokonaisuutena arvioiden Lupa- ja valvontavirasto katsoo hallintolain 53 b §:n 1 momentin nojalla kuitenkin, että kyseessä olevaa asiaa ei ole tarkoituksenmukaista selvittää kantelumenettelyssä nyt tehtyä laajemmin. Asia ei siten anna aihetta Lupa- ja valvontaviraston enempihin toimenpiteisiin.

Sovelletut säännökset

Perusteluissa mainitut

Lisätiedot

Lisätietoja antaa tarvittaessa juristi Tuomo Ollula, puhelin 0295 254 000 (vaihde)

Muutoksenhaku

Hallintolain (434/2003) 53 d §:n mukaan hallintokanteluasiassa annettuun ratkaisuun ei saa hakea muutosta valittamalla.

Johtava juristi

Pepe Uskelin

Juristi

Tuomo Ollula

Jakelu

Kalle Willman

Joutsan kunta

Tämä asiakirja LVV-U/111409/2026 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LVV-U/111409/2026 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Uskelin Pepe 07.09.2026 13:51

Esittelijä Ollula Tuomo 07.09.2026 13:49